

Indholdsplan 2024/2025

Sorø fag- og efterskole

Godkendt 8/8-24

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'P' followed by a series of loops and a long horizontal stroke.

SKOLEFORMENS HOVEDSIGTE

Skoleformens hovedsigte for undervisning og samvær er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse.

På Sorø fag- og efterskole er målet, at vores elever møder et miljø, hvor livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse præger elevernes hverdag. Eleverne vil møde forskellige holdninger og styrke deres egne.

Livsoplysning vedrører de store spørgsmål i tilværelsen. Begrebet livsoplysning handler om den evne, man har til at reflektere over tilværelsens mange forskellige aspekter, og det begrebsapparat, som sætter en i stand til at reflektere over livet.

Livsoplysning er ikke kun et spørgsmål om en selv. Det er også et spørgsmål om, at man er en del af et liv sammen med andre. Hvis det skal være muligt at få et godt liv, er en af betingelserne, at man forstår og respekterer dette.

En af skolens mest fornemme opgaver er derfor at beskrive for eleverne, hvad det vil sige "at agere i et fællesskab". Også elevernes egne fortællinger om deres liv og livserfaringer skal have plads til at udfolde sig i det rum, hvor skolen arbejder.

Et fællesskab, som forpligter eleverne og skolens medarbejdere, til at fortælle om og gøre brug af livserfaringer samt en forpligtelse til at lytte til andre og sammen søge at forstå meningen hermed. Livsoplysning finder sted på det personlige plan; det bygger på egne erfaringer, empati, refleksion og forståelse for andre menneskers liv og vilkår. Livsoplysning er derfor ikke et fag; men en holdning til ligeværdigt at ville lære af hinanden.

I undervisningen i de overvejende sproglige fag kan den enkelte lærer i sit valg af emner og tekster udvælge materiale af essentiel karakter, der dels giver eleverne indsigt i andre menneskers livserfaringer, dels giver mulighed for diskussioner i klassen omhandlende de erfaringer, de pågældende har draget af tilværelsen. Ligeledes kan elevernes egne erfaringer eller forventninger give mulighed for diskussioner.

I undervisningen i de overvejende reale fag kan den enkelte lærer bibringe eleverne viden om faktuelle forhold, som eleverne må forholde sig til, og som de ikke umiddelbart kan ændre; men må tilpasse sig.

I skolens hverdag implementeres livsoplysning på den måde, eleverne opfordres til at omgås hinanden på. Ved at respektere og blive respekteret blandt andre elever og skolens medarbejdere, tilegnes erfaring i omgangstonens betydning for alles velbefindende.

Folkelig oplysning rummer oplysning om store og små fællesskaber samt forholdet til det individuelle. I "folkelig oplysning" er det individuelle og det fælles sider af samme sag og hinandens forudsætninger.

Fællesværdier skabes, når vi er sammen, og er vi sammen døgnet rundt i et helt skoleår. Vi mødes til morgensamlingen, hvor vi starter dagen sammen, vi mødes til måltiderne, hvor vi spiser sammen på såvel gode som dårlige dage. Vi mødes igen til fælles aktiviteter og slutter dagen sammen. For lige netop vores skolens elevgruppe handler det måske ikke så meget om at rette sig ind eller at indordne sig, men om at rette sig ud, at gøre sig gældende.

Her findes en anden af skolens fornemme opgaver, dels at give eleverne forståelse for, at min og din måde at leve på er én blandt mange mulige, dels at tage stilling til, hvad det er for et fællesskab, man indgår i.

Eleverne møder folkelig oplysning, når de i undervisning og samvær får indsigt i og forståelse for de vilkår, der knytter mennesker sammen igennem kultur, historie og tradition overalt i verden.

Demokratisk dannelse understreger opgaven i at fastholde og udvikle en proces, der fører frem mod demokrati. Det markerer, at det er de frie kostskolers opgave at danne eleverne til engagerede medborgere med lyst og evne til aktivt demokratisk medborgerskab i et retssamfund som det danske. Begrebet vedrører både undervisningens emner og kursernes tilrettelæggelse.

Skolens tredje hovedopgave er derfor at give eleverne mulighed for at erkende, handle og deltage i demokratiske processer samt at kunne forholde sig demokratisk over for nye problemstillinger og opgaver. Det vil sige, at eleverne både lærer om demokrati og lærer gennem demokratisk deltagelse i skolens undervisning og samvær.

Undervisning i principperne for det danske folkestyre skal bibringe eleverne en demokratisk forståelse. Gennem den demokratiske dannelse skal eleverne opnå forståelse for deres egen og andres demokratiske muligheder for individuelt og i fællesskabet at bidrage til udvikling og forandring på for eksempel skolen og i samfundet

Demokratisk dannelse indgår i de overvejende humanistiske fag således, at eleverne i disse får indsigt i og forståelse for divergerende opfattelser af såvel politisk som religiøs art, at man i et demokrati må acceptere et flertals beslutning under skyldig hensyntagen til mindretallets rettigheder og synspunkter; men også, at demokratiet giver rettigheder til at udtrykke sig mod flertallet; men altid under ansvar.

Hele skolens virke skal forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Eleverne har til en vis grad muligheden for at øve indflydelse på skolens hverdag og struktur. I fællestimerne: *Elevindflydelse* og *Klassens time* har eleverne mulighed for i fællesskab at drøfte alle skolens forhold, og lade det valgte elevråd bruge deres taleret på lærer- og medarbejderrådsmøder.

Evalueringer skoleåret igennem giver ligeledes eleverne mulighed for indflydelse og refleksion på undervisningen og på skolens øvrige forhold.

VÆRDIGRUNDLAG SORØ fag- og efterskole

Skolen bygger på en videreudvikling af den husholdningsskole, som grundlæggerne Eline Eriksen og Magdalene Lauridsen oprettede i maj 1895 med de hovedformål at sikre eleverne faglig dygtighed til at forestå en husholdning i videste forstand, samt vække deres identitet som mennesker og samfundsborgere.

Vi vil med respekt for hinandens forskellighed inspirere og motivere til et aktivt og sundt liv.

Det at være på Sorø fag- og efterskole giver muligheder, rettigheder og pligter.

Det forventes, at alle efter bedste vilje og evne bidrager til helheden og fællesskabet.

Med udgangspunkt i den enkelte elevs særlige baggrund og fremtræden, skal undervisningen give mulighed for at erhverve viden, færdigheder og erfaringer med henblik på selvstændigt at kunne tage ansvar for egen fremtid.

Sorø fag- og efterskole danner ramme om elevernes individuelle og fælles liv under opholdet. Dette fællesskab udfordrer og udvikler det hele menneske.

KERNEOMRÅDER SORØ fag - og efterskole

Fag og efterskole inkluderer:

- tryghed og rammer for fælles oplevelser og individuel udvikling
- gode venskaber
- undervisning, fritid, studieture, temauger, fælles arrangementer
- at udfordringer og samvær udvikler tillid, tolerance og færdigheder

SUNDHED OG TRIVSEL

Sundhed og trivsel inkluderer:

- fysisk udfoldelse og sund levevis
- styrke selvværd og livsglæde gennem aktiviteter og samvær
- evne til engagement, initiativ og kreativitet i alle livets afskygninger
- at viden og oplevelser giver forudsætninger for nye interesser

MULIGHEDER, RETTIGHEDER OG PLIGTER

Muligheder rettigheder og pligter inkluderer:

- at gribe chancer, at udnytte evner
- gøre brug af aktuelle fysiske rammer
- tage del i ansvaret for undervisning og fritid
- respekt for den demokratiske beslutningsproces

BIDRAGE TIL HELHEDEN OG FÆLLESSKABET

At bidrage til helheden og fællesskabet inkluderer:

- at være personligt nærværende og udvise engagement
- at være opmærksom på hinanden og de fælles opgaver, som skal løses
- at evne at gøre sig til en del af et fællesskab
- at evne at meddele sig til andre i forskellige udtryksformer

VIDEN, FÆRDIGHEDER OG ERFARINGER

Viden, færdigheder og erfaringer inkluderer:

- indlæring af teoretiske og praktiske færdigheder
- at lære at søge, vurdere og anvende information
- sætte sig mål og søge at nå disse
- at kunne tage vare på sig selv og sine omgivelser

FRIHED OG FOLKESTYRE

At leve i et samfund med frihed og folkestyre inkluderer:

- forsamlingsfrihed, ret til at mødes med andre om et fælles formål
- ytringsfrihed, ret til at sige sin mening
- personlig frihed, ret til leve sit liv i frihed

Erhvervsdannelse på fag - og efterskoler

De frie fag - og efterskoler ser håndens - og åndens arbejde som to ligeværdige begreber, der er grundlaget for at skabe et læringsmiljø, hvor elevens personlighed frit kan udfolde sig. At blive herre i eget hus og selv at kunne vælge en ungdomsuddannelse er et godt mål at have som ung i et samfund, hvor der skal tages mange valg.

Frie fag- og efterskoler har nytænkt højskoletraditionen i et virkelighedsnært perspektiv, hvor blandingen af erhvervsrettede fag og livsstilsundervisning udgør grundkernen i skoleformen. Eleverne bor på skolen og lærer alt fra at møde til tiden, få styr på privatøkonomien, spise sundt til at kunne mestre et håndværk, varetage en funktion på en rigtig arbejdsplads og klare sig i samfundet. Vejen frem er mindre "tavle" og mere gøremåls undervisning, hvor eleverne fx lærer dansk og matematik i værkstedet og med et erhvervsrettet fokus.

Når eleverne bruger hænderne, har det en selvstændig værdi for elevens dannelse og myndiggørelse – herunder uddannelse, arbejde og liv. For at kunne tænke og idéudvikle skal eleverne have materialet i hænderne. Undervisning og samvær bliver en sammensmeltning af personlig, faglig og almen oplysning.

De praktiske læringsmiljøer på en fag - og efterskole bidrager til mangfoldighed og demokratisk dannelse gennem samlende og socialiserende aktiviteter. Gøremåls projekter giver mulighed for, at eleverne kan bidrage med forskellige kompetencer, selvom de ikke er på samme faglige niveau. På den måde kan eleverne ideelt set lære at indgå i arbejdsfællesskaber med viden deling og gensidig brug af hinandens kompetencer, (hvilket stemmer godt overens med kravene på den moderne arbejdsplads).

Erhvervsdannelse på frie fag- og efterskoler er således ikke blot koncentreret til noget, man kan læse sig til. Vi ser almen dannelse og gøremåls undervisning som to sider af samme sag. Vores undervisningsform trækker på gammel grundtvigsk tradition og er stærkt forankret i praktiske og erhvervsrettede gøremål og håndværksmæssig kunnen. De frie fag- og efterskoler ser et potentiale i at genoplive og nytænke netop denne betydning, men i et nyt moderne og erhvervsrettet perspektiv i overensstemmelse med nutidens krav og omstillingsprocesser.

Som fri kostskoleform har frie fag - og efterskoler frihed til at tilrettelægge undervisningen på en måde, der i højere grad er værkstedsbaseret og inddrager erhvervslivet. Og helt unikt for frie fag- og efterskoler står det indskrevet i lovgivningen, at mindst 1/3 af undervisningen skal være praktisk og erhvervsrettet.

Pædagogisk praksis

Inkluderende og anerkendende fællesskab.

Sorøfag og efterskole er en skole med stolte traditioner. Siden 1895 har vi undervist i husholdningsrelaterede fag og løbende udvidet vores kursusvirksomhed med tilbud, der sikrer unge med forskellig baggrund almindelig dannelse brugbar i vores nutid.

Vi ser os som en del af det etablerede samfund, men også som et tilbud der skaber god anderledeshed. Vi er unikke i en verden, hvor vores kultur er blevet mere kompleks. Vores skole er

modvægten til det omskiftelige, da vi med vores lange traditioner står for noget forudsigeligt og gennemskueligt.

Vi opfatter vores skole som en pædagogisk virksomhed, og den praksis, vi udfører i skolen, er en pædagogisk praksis. Medarbejderne er ikke psykologer, terapeuter eller sociologer. Vi er pædagogiske i forhold til læring og i forhold til fritiden, hvor eleverne også er hos os.

Eleverne, der kommer hos os, er meget forskellige. Det er drenge og piger med forskellig baggrund. Men hos os er alle først og fremmest elever, sekundært elever med individuelle behov. Vores pædagogiske praksis er en 24 timers praksis, hvor vi især får styrket vores praksisfællesskab.

Vores samvær sker i et omsorgsfuldt fællesskab, der anerkender eleverne med den bagage, de har med. Vi forbinder omsorgen med personlige og varme relationer, anerkendelse af elevens behov for positive oplevelser og aktiviteter.

Vi ser praksisfællesskabet som en af vores kernekompetencer, fordi der i praksisfællesskabet sker en gradvis læring, der på sigt vil give eleven mulighed for selv at tage ansvar og selv indgå i lærings- og dannelsesprocessen.

Grundlæggende handler det om, at vi på Sorø fag- og efterskole ser vores elever som mennesker, der alle kan lære noget. Vores pædagogiske praksis vil altid formidle noget til eleven. Vi vil gerne vise eleven noget om livet, og at eleven skal lære noget af livet. Vores pædagogiske processer tager udgangspunkt i den aktuelle kontekst, nemlig der hvor vi lever og handler. Man kan sige, at vi integrerer den pædagogiske praksis i noget nærværende.

Dermed udvikler skolen elevens kompetencer til at kunne undersøge, analysere, vurdere, tage stilling og handle, men der er brug for, at eleverne også udvikler overskud, mod, selvstændighed, tillid til sig selv og til fællesskabets muligheder.

En anden kernekompetence er: Handlekompetence. For os betyder dette, at eleverne tilegner sig og udvikler et fremtidsberedskab til at kunne håndtere en hverdag og et arbejdsliv i et kompliceret samfund, hvor mange ting ændres i hastigt tempo.

Vores pædagogiske praksis i skolen, skal ses som en læringsstruktur, en infrastruktur for dannelse. Det at vide, hvordan man sidder, når man spiser, og hvornår undervisningen slutter, har i sig selv en undervisningseffekt.

På skolen skelner vi mellem forskellige former for samvær:

- Undervisning
- Pædagogisk tilrettelagt samvær
- Øvrigt samvær.

Undervisning

En undervisnings dag vil oftest være sammensat af undervisning og pædagogisk tilrettelagt samvær. Skolens undervisning er beskrevet i afsnittet: "Formål og indhold".

Sorøfag og efterskole er en kostskole, hvor undervisning, pædagogisk tilrettelagt samvær og øvrigt samvær vægtes lige højt i forhold til skoleformens hovedsigte: Livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse herunder frihed og folkestyre. Dette skaber ikke kun faglighed, men også fællesskab. Et fællesskab som danner plads og rum til inklusion af den enkelte elev.

Pædagogiske tilrettelagte samvær

Det pædagogiske tilrettelagte samvær er de fremadskridende, målrettede, pligtige og planlagte aktiviteter, der har forbindelse til kostskoleformen. Det kunne være fællesmøder, morgenrengøring, obligatoriske arrangementer.

Disse aktiviteter eller dette samvær tilrettelægges med vejledning af lærerne for eleverne, som på forskellig vis evaluerer forløbene i fællesskab.

Rengøring af egne og fællesområder

Fire gange ugentligt er der mødepligt for alle elever til rengøring af boområderne og andre fællesområder.

Fællestime

Mandag eftermiddag samles alle elever og lærere til samling. Formålet med samlingen er, at alle har mulighed for at give meddelelser til alle på én gang. Ofte information vedrørende den praktiske tilrettelæggelse af undervisningen eller andre aktiviteter.

Fællestimen omfatter derudover sang, musik, filmklip eller andet aktuelt -, kulturelt -, politisk - eller fagligt indslag.

Elevindflydelse/Elevråd

Her begynder den helt grundlæggende demokratiske dannelse for den enkelte elev på skolen.

Obligatoriske arrangementer

De obligatoriske arrangementer kan planlægges af eleverne og/eller i samarbejde med de ansatte på skolen. Der er tale om arrangementer, der skal give samhørighed og fællesskab.

Emnedage og – uger

De fleste af kurssets temadage og – uger er tilrettelagt som undervisning; men der kan også indgå pædagogisk tilrettelagt samvær. Forudgående undervisning kan afsluttes med et arrangement som f.eks. rejser, udflugter, højtider, familiebesøg, elevfest, ...

Aktiv i fritiden

Der vil være forskellige tilbud året igennem. Disse tilbud vil blive præsenteret på fællestimerne og slået op, så alle elever kan tilmelde sig. Tilbuddene kan gentage sig, da det ofte vil være efter først-til-mølle-princippet, at tilmeldingen vil foregå. Blandede hold, et andet forum hvor eleverne på tværs af linjerne, kan skabe nye kontakter, socialisere og modtage undervisning i kreative og aktive fag, hvilket giver grobund for identitetsdannelse og fællesskabsfølelse.

Ekstra støtte

Kommende elever indkaldes til samtale, hvor evt. støttebehov afklares og besluttet. Med samtykke kan skolen henvende sig til elevens hjemkommune (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning), hvor et støttebehov anbefales og beskrives af dem. Ekstra støtte kan være faglig eller social støtte eller både og. Hovedformålet er, at eleven gennemfører skolens kursus med succes. Behovet for støtte kan være svingende året igennem. I perioder kan ekstra støtte være nødvendig og stille store krav til både elev og ansatte. I andre perioder fungerer hverdagen med et minimum eller ingen støtte.

Studietur

I løbet af året en studietur en del af kurset, hvor forudgående undervisning er forudsætningen. Fællesskabet styrkes, nye virkeligheder og viden undersøges og analyseres. Studieturene afsluttes med evaluering af udbytte og indtryk.

Øvrigt samvær

Øvrigt samvær som ikke er pædagogisk planlagt, og som ikke er skemalagt, ses som øvrigt samvær. For eksempel måltider, som ikke indgår i fagene: sund livsstil eller gastronomi, socialt samvær mellem eleverne, socialt samvær mellem lærer og elever.

I det øvrige sociale samvær har eleverne mulighed for at kontakte lærerne, og lærerne kan indgå socialt på lige fod med eleverne.

Sorø fag og efterskole tilbyder i skoleåret

- ERHVERVSKLASSE
 - GASTRONOMI
 - GRAFISK DESIGN
 - GAME DESIGN
 - TEKSTIL DESIGN
- 10. KLASSE
 - GASTRONOMI
 - GRAFISK DESIGN
 - GAME DESIGN
 - TEKSTIL DESIGN

Alle skolens elever er kostelever, og de kommer overvejende fra Sjælland.

På erhvervslinjerne er det muligt, med enkeltfag, at følge dansk og/eller matematik i 10. klasse og afslutte med folkeskolens 10. klasse prøve.

Erhvervsklasse

Målgruppe

Unge med interesse for gastronomi, game design eller grafisk design, som vil afprøve et fag inden det endelige valg til en ungdomsuddannelse.

Linjen er prøvefri.

Formål

At styrke elevens personlige og faglige færdigheder gennem undervisning tilrettelagt med udgangspunkt i den enkelte elevs personlige og faglige behov samt potentialer.

Evaluerings

I planlægningen og tilrettelæggelsen af undervisningen overvejes og fastlægges evalueringsformen, som bliver målbar for eleverne og læreren. Evalueringen vil være både teoretisk og praktisk.

Fag og timetal med gastronomi som linjefag

	Lektioner pr. uge	Lektioner i 42 uger	Timer i 42 uger
Gastronomi	10	420	330
Gartneri	5	210	165
Valgfag	6	252	198
Idræt & samfund	6	252	198
Idræt	1	42	31,5
Livsduelighed	1	42	31,5
Fællestime	1	42	31,5
Lektioner Timer	30 22,50	1260	945

Fag og timetal med game design/grafisk design som linjefag

	Lektioner pr. uge	Lektioner i 42 uger	Timer i 42 uger
Game design/grafisk design	10	420	330
Tech/gartneri	5	210	165
Valgfag	6	252	198
Idræt & samfund	6	252	198
Idræt	1	42	31,5
Livsduelighed	1	42	31,5
Fællestime	1	42	31,5
Lektioner	30	1260	945
Timer	22,50		

Linjefag GASTRONOMI

Eleverne skal i faget gastronomi tilegne sig færdigheder og viden om mad, smag, sundhed, fødevarer, madlavning og måltider og dermed udvikle kompetencer, der gør dem i stand til at vælge og vurdere egne smags- og madvalg. Eleverne skal opnå praktiske færdigheder inden for madlavning og kunne eksperimentere med såvel råvarer, opskrifter og retter som egen smag og andre æstetiske erfaringer. Eleverne skal kunne foretage kritisk reflekterede madvalg på baggrund af viden om fødevarer, sæson, oprindelse, sandhedsværdi, produktionsformer og bæredygtighed.

Gennem alsidige læringsforløb skal eleverne udvikle selvværd, fantasi, madlavningsglæde og erkendelse, så de bliver i stand til begrundet at tage stilling til og handle i overensstemmelse med dette. Eleverne skal lære at forbinde viden med lyst og handling i en forpligtigende praksis. Faget skal også tilrettelægges, så eleverne kan opleve værdien af et fællesskab omkring måltider.

Eleverne skal lære at tage del i og vise medansvar for problemstillinger, der vedrører mad, madvalg, madlavning og måltider i relation til kultur, trivsel, sundhed, dyrevelfærd, og bæredygtighed.

kompetenceområder:

- Mad og sundhed

Eleven kan træffe begrundede madvalg i forhold til sundhed.

- Fødevarerbevidsthed

Eleven kan træffe begrundede madvalg i forhold til kvalitet, smag og bæredygtighed.

- Madlavning

Eleven kan anvende madlavningsteknikker og omsætte ideer i madlavningen.

- Måltid og madkultur

Eleven kan fortolke måltider med forståelse for værdier, kultur og levevilkår.

Faget vil naturligt indgå i andre arrangementer på skolen så som:

Temauge:

Eleverne stifter bekendtskab med f.eks. mad fra andre kulturer, og er med til at tilberede måltider på tværs af skolens linjefagsopdeling.

Lejrtur:

Eleverne indkøber mad og står for madlavningen, herunder overholdelse af budget og generel indsigt i sund og varieret mad.

Indhold

- Råvare- og levnedsmiddelkendskab ved at anvende og bevidstgøre om forskellige sanser og bruge disse praktisk og teoretisk ved tilberedning.
- Tilberedning af fødevarer ved at lære grundlæggende metodikker- og at øve sig i de basale teknikker, der oftest anvendes.
- Sensorisk-og gastronomisk mangfoldighed ved at øve og lære, hvordan retter kan tilberedes og på den måde ændre udtryk ved hjælp af tilsmagning.
- Fødevarerhygiejne ved gennem praktisk erfaring i køkkenarbejdet at følge de fastlagte regler for fødevarerhygiejne.
- Anretning, servering og opdækning ved at kende metoder som portion -, buffet - og fad anretning. At kunne servere fra fad og dække et bord, der passer til menuen, årstiden m.fl.
- Generelt branchekendskab ved at undervise om og besøge virksomheder i fødevarerbranchen.
- Bæredygtighed og økologi ved at undersøge og sammenligne fødevarer med kvalitetsparametre som økologi, bæredygtighed og fair-trade- og, at undersøge hvilken betydning det får for pris, kvalitet og kvantitet. Herigennem at anvende skolens gartneris produkter året rundt ved at arbejde i skolens egen køkkenhave og forstå processen fra ide til produkt.

- Madkultur og kosttyper ved at introducere elever for relevante og interessante madkulturer og forskellige kosttyper og derved give eleverne smagsoplevelser fra andre kulturer.
- Tilberedning efter gældende kostråd-og klimaanbefalinger hvorigennem tilberedelse af det gode måltid, med fokus på øget indtag af plantebaseret kost, vægtes højt.

Evalueringsformer og metoder

Eleverne præsenterer ved hver undervisningsgang deres produkt gennem tilberedelsen af maden. Eleverne drøfter faglige emner og deltager med input til hinanden forhold der gør sig gældende for dagens emne. Linjefaget afsluttes ved skoleårets afslutning med en linjefagsprøve hvorpå der modtages skriftlig feedback som udtalelse.

Linjefag GRAFISK DESIGN

Formål

At eleven tilegner sig kundskaber og færdigheder, inden for skabende og håndværksmæssig fremstilling.

At eleven bliver i stand til at forstå samspillet mellem idé, planlægning og udførelse samt udvikle færdighed i at fremstille produkter med æstetisk, funktionel og kommunikativ værdi og derigennem opnå erfaring med ide udvikling og arbejdsprocesser.

At eleven gennem udfordringer i designprocesser får mulighed for at opleve arbejdsglæde, fællesskab og personligt engagement.

Derved udvikler eleven tillid til egne muligheder for at kunne tage stilling og handle samt anerkende værdien ved æstetisk praktisk arbejde.

At eleven gennem det skabende håndværksmæssige arbejde gøres fortrolig med historisk og nutidig materiel kultur, samt områder som arbejdsmiljø, miljø- og ressourcebevidsthed.

Eleven udvikler desuden kompetencer i samarbejde, medbestemmelse og medansvar. Refleksion og dialog er bærende elementer i undervisningen.

Eleven skal arbejde med kontrast, hierarki, AIDA, *call to action* og med emotionelle og narrative virkemidler.

Programmerne: InDesign, Illustrator og Photoshop vil være de primære arbejdsredskaber i undervisningen.

Indhold

Eleven skal kende til begreber og formater inden for digital visualisering på et grundlæggende niveau, hvor der benyttes en typografisk terminologi til at beskrive bl.a. arbejdsprocesser og det endelige produkt. Færdigheder som skrift, visuelle signaler skal give eleven muligheder for at arbejde med varierende stilarter og udtryk alt efter situation, formål og målgruppe. Kompetencer som forståelse for farve, form, komposition og typografi skal give eleven viden til at arbejde med grafisk design, så produktet ved evalueringen kan bedømmes ud fra et æstetisk, iderigt og eksperimenterende perspektiv.

Linjefag GAME DESIGN

Formål

Formålet med Game Design er at ruste eleverne til en ungdomsuddannelse med fokus på IT og spiludvikling. Faget lægger fundamentet for elevernes forståelse af de værktøjer, der skal mestres for at arbejde professionelt med udvikling og produktion af computerspil. Eleverne arbejder teoretisk og praktisk med kommunikation både mellem mennesker og gennem computerspil.

Indhold

Udgangspunktet er designprocessen fra ide til færdigt produkt, hvor eleverne lærer at udvikle og producere et selvvalgt computerspil i en game engine.

Programlære i relevante programmer blandt andre indgår Adobe Photoshop og Unity som faste dele af undervisningen.

Eleverne stifter bekendtskab med arbejdsprocesserne i spildesign og lærer blandt andet at analysere og drøfte spilgenrer, forløbsmodeller og interaktionsdesigns. Fokus vil også være på karakter- og baggrundsdesign, leveldesign samt lyd og musik, både i 3D og i 2D. Tværfaglige forløb med f.eks. læringsspil, design af computerspil over romaner og computerspil med moralske og etiske dilemmaer indgår også i pensum.

Bevægelse og integrationsøvelser kombineret med rollespil og uformel leg sættet kreativiteten fri og styrker sammenholdet blandt eleverne og deres evne til samarbejde.

Undervisningen består af individuelle opgaver og gruppearbejde med bundne og åbne opgaver. En del af undervisningen foregår i temaer på tværs af fagområderne, og deltagelse i konkurrencer, udstillinger og ekskursioner er med til at styrke og evaluere eleverne både fagligt og personligt.

Evalueringsformer og metoder

Eleverne udarbejder en virtuel port folio, så de kan fremvise og dokumentere deres færdigheder og produkter. Ved større arrangementer vil eleverne også fremvise og/eller undervise gæster, forældre i deres linjefag.

Linjefag Tekstil DESIGN

Formål

Formålet med undervisningen er, at eleven får det grundlæggende kendskab til forskellige sy teknikker, som kan anvendes, når vi arbejder med forskellige tekstiler. Eleven præsenteres også for forskellige redskaber, der kan benyttes i design processen og når vi helt konkret går fra ide til produkt. Faget skal også være med til at udvikle eleven, så eleven øver at kunne sætte ord på holdninger, valg og arbejdsformer.

Indhold

Eleven får hos et grundigt indblik i det tekstile univers og erfaring med de allervigtigste kompetencer inden for dette område. Eleven præsenteres for forskellige redskaber, der kan benyttes i design processen, når vi helt konkret gå fra ide til produkt. Der vil også være oplæg om: farvelære, måltagning, mønsterpålægning, beregning af materialer osv. Følgende hovedområder gennemgås i løbet af året:

- Lære at fortolke og omsætte idéer til projekter
- Lære om forskellige sy-teknikker
- Lære om design og redesign
- Få viden om materialer, farver og form

Faget knytter sig endvidere tematisk til erhvervsuddannelserne på området, og teknikker og arbejdsformer matcher derfor det, man skal på de videre uddannelser. Der samarbejdes dertil med virksomheder indenfor området, og virksomhedsbesøg og udstillings-samarbejde vil indgå i skoleåret.

Evalueringsformer og metoder

Modeshow, modeboards, individuelle forløbs samtaler med faglæreren. Faget afsluttes med et linjefagsprojekt.

IDRÆT & SAMFUND

Formål:

Kombinationsfaget idræt og samfund har til formål at forberede elever til videre uddannelse, samt at øge deres kropsbevidsthed og forståelse af det samfund, de lever.

Indhold:

Faget er todelt, således, at der om formiddagen arbejdes med samfunds-delen, og om eftermiddagen arbejdes med idræt.

I samfunds-delen arbejdes med følgende temaer:

- Demokrati og politik, herunder samfundsinstitutionernes opbygning og funktion.
- Deltagelse og foreningsliv.
- Sociologi og trivsel.
- Kultur og mangfoldighed.

I idrætsdelen arbejdes der med følgende temaer:

- Sundhed og bevægelse
- Motion og fitness
- Holdøvelser og sportsgrene

Evaluerings-

Undervisningen evalueres løbende mundtligt med eleverne på holdet, og sammenfattende ved skoleårets slutning, både skriftligt, mundtligt og i form af evaluerende prøver.

LIVSDUELIGHED

Overordnet beskrivelse og indhold

Faget har til formål at give eleverne færdigheder og kundskaber, der støtter dem i at leve et selvstændigt liv som borger i Danmark. Dette indebærer bl.a., at eleverne i faget livsduelighed lærer at begå sig i et køkken, lægge husholdningsbudget, have kendskab til almindelige fødevarer, kende til almindelige værktøjstyper, betjene en el-tavle, lave småreparationer i et almindeligt hjem, samt kende til emner som skat, arbejdsmarkedsregler og anden nødvendig viden som myndig borger i Danmark.

Valgfag

Alle valgfag kan vælges både på 10. klasse og erhvervshold

Formål og indhold for GARTNERI

Formål

- Eleverne lærer noget livsgrundlæggende - At kunne dyrke sin egen mad.
- At gartneriet leverer grøntsager til skolens køkken samt undervisning i gastronomi.
- At eleverne får nogle færdigheder i at dyrke grøntsager, som både kan gavne dem selv i livet, eller tage det videre til en gartneruddannelse.

Indhold

- Undervisningen foregår hovedsageligt i drivhuset, på grøntsagsmarken og i spiringslokalet.
- Vi arbejder med alt fra og imellem spiring og høst. Derudover har vi praktiske gøremål, som kendetegner en gartneres arbejde, såsom reparation af materialer, opsætte vandingsystemer og indrette arbejdsrummene.

Eleverne evaluerer og reflekterer over deres erfaringer og oplevelser i køkkenhaven, når vi indsamler og/eller tilbereder vores afgrøder.

Formålet med MAD TIL MANGE

At eleverne får forståelse for sammenhæng mellem skolens mål for kosten og produktionen i storkøkkenet. Desuden opnår eleverne praktisk erfaring i at udføre de funktioner, der er forbundet med tilberedning og anretning af varme og kolde retter til hinanden og ansatte på skolen og tilhørende opgaver som: borddækning, afrydning, opvask og rengøring m.v. Formålet med at *spise mange sammen* og *lave mad til mange* er også at støtte og styrke eleverne i at overskride

nye grænser, så oplevelsen af ny mad bliver en positiv oplevelse. Ved at styrke elevens fortrolighed, er nye retter med til at åbne verden for eleven. På den måde vil faget være med til at gøre maddannelse målbar.

Indhold

Eleverne skal under vejledning kunne tilberede ernæringsrigtige varme/kolde retter og enkle brød- og kagetyper, så eleverne lærer at forene hensynet til sundhed og velsmag.

Eleverne skal under vejledning kunne anrette og servere i forhold til enkle serveringsformer.

Eleverne skal have kendskab til de forskellige tekniske hjælpemidlers funktion med henblik på at kunne vælge det rigtige hjælpemiddel i forhold til produktion, kvalitet og miljø.

Eleverne skal have kendskab til de lovmæssige krav og bestemmelser i forhold til produktion, opvask og rengøring samt udførelse af egenkontrol, med det formål at undgå levnedsmiddelbårne sygdomme.

Eleverne skal have forståelse for indretning af en arbejdsplads, især sikkerhedsbestemmelser.

Formål med VISUEL DESIGN OG KOMMUNIKATION

En visuel identitet er en præsentation af et emne gennem farver, forme, typografi og andre grafiske elementer. Den visuelle identitet samler alle disse elementer, og opstiller regler for brugen, så der skabes en rød tråd i den visuelle kommunikation.

Ved at benytte systemet Photoshop, et avanceret billedbehandlingsprogram, som mest af alt henvender sig til den professionelle bruger, lærer eleven at arbejde med i den aktuelle case.

Som 'almindelig' fotograf kan man dog også bruge Photoshop til mange formål. Det er målet, at eleven kan mestre dele af programmet, hvor der bliver en tydelig proces fra ide til produkt.

Med 3D teknikken kan eleven printe i tre dimensioner og give sine design form og rummelighed.

I design processen oplever eleven, hvordan man kommer fra idé til produkt og at kunne forklare, hvordan og hvorfor de valgt emne, farve, formål, ...

Indhold

- Hvordan fungerer programmerne
- Photoshop og 3D kan være med til at understøtte elevens port folio
- Som superbrugere af Photoshop og 3D kan eleverne være medvirkende til, at de andre linjefag får deres produkter, præsenteret på bedste vis.

Indhold

- Udstyr og materialers egenskaber og anvendelse
- Fagsprog, som hjælper eleverne med at afkode både indhold og form i et givent medie
- Øget opmærksomhed på dansk som det formidlende sprog
- Normer og kulturer inden for forskellige typer af medier
- Fagområdets historiske baggrund

- Mediers virkemidler fx YouTube-klip, forskellige apps, dokumentarfilm, nyheder, spil og musik
- Kvalitetskrav og standarder i forhold til en konkrete produktion
- Uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder inden for kommunikation og medier

Formål med konditori

Formål

- Formålet er at eleven får kendskab samt færdigheder med fagets metodikker.
- Formålet er at eleven lærer at anvende forskellige arbejdsredskaber samt kendskab til relevante råvarer.
- Formålet er at eleven øver sig og dygtiggør sig med de metodikker faget indeholder.
- Formålet er at vejlede eleven om erhvervsuddannelsen som konditor og viden om karrieremuligheder indenfor faget.
- Formålet er at eleven uanset af tidligere erfaringer med faget kan øve sig og dygtiggøre sig med faget konditori.

Indhold

- Undervisning er baseret på praksis undervisning i køkkenet. Der fokuseres på at lære om forskellige madkulturer og dertilhørende bagværk, øvelse af div. tilberedningsmetodikker og pynteteknikker.
- Besøg af et lokale konditor virksomhed og danne kendskab til en relevant arbejdsplads.

Evalueringsform

- I forløbet vil eleven blive superviseret og støttet, så der er fokus på processen og ikke kun resultatet.
- Elevens individuelle præsentation vurderes og der justeres evt. niveauhastighed mv. undervejs i forløbet.
- På fællesplan vil der på forskelligvis være præsentationer med smagsprøver, vurdering af udtryk og form mv.

Formål med MODE, KROP OG STIL

Formålet med undervisningen er, at eleven får det grundlæggende kendskab til forskellige sy teknikker, som kan anvendes, når vi arbejder med forskellige tekstiler. Eleven præsenteres også for forskellige redskaber, der kan benyttes i design processen og når vi helt konkret gå fra ide til produkt. Faget skal også være med til at udvikle eleven, så eleven øver at kunne sætte ord på holdninger, valg, ...

Indholdet

Eleven præsenteres også for forskellige redskaber, der kan benyttes i design processen, når vi helt konkret gå fra ide til produkt. Der vil også være oplæg om: farvelære, måltagning, mønsterpålægning, beregning af materialer osv.

Evaluering

Modeshow, modeboards, individuelle forløbs samtaler med faglæreren.

Formål med ANALOG

Formålet med Analog er at udforske og træne elevernes kreative virke, med fokus på at fjerne os fra den digitale hverdag, og lege med vores fantasi. Valgfaget skal være med til at træne vores kreative evner, videreudvikle vores evne til at problemløse, idegenere historieopbygning og bygge videre på gode ideer. Der arbejdes både selvstændigt og individuelt på opgaverne igennem 10 uger.

Indhold

Udgangspunktet er design processen fra ide til produkt, hvor der afsluttes med et færdigt produkt. På den måde har eleverne øvet at udvikle deres egen historie, karakterer, udfordret deres fantasi og kreative virke.

Eleverne stifter bekendtskab med de største universer inde for fantasigenren, og lærer at udvikle deres egen verden og karakterer som er med i deres univers. For at gøre elevernes verden til virkelighed vil der blive 3D printet karakterer og anvendt terræn til at gøre deres ide til virkelighed.

Undervisningen består af individuelt arbejde, med fælles evalueringer af alles idéer, så vi sammen kan videreudvikle idéerne.

Forløbet afsluttes med en fælles fremvisning af vores fantasi-universer, som alle har været med til at bygge.

Formål med E-SPORT

Formålet er at give eleverne både teoretiske og praktiske kompetencer inden for genren af computerspil og give dem kompetencer i samarbejde, sammenhold, fællesskab, strategi og kommunikation. Desuden lærer eleverne at lægge, træne disciplin, viljestyrke og gåpåmod og indleve sig og koncentrere sig om en given opgave.

Indhold

Evaluering

Indholdsplan FOOD

Formål

- Formålet er at eleven gennem undersøgelse samt forsøg, lærer om forskellige råvares tekniske og kemiske egenskaber.
- Formålet er at eleven udvider sin viden og erfaringer indenfor fødevarer og tilsætningsstoffer.

Indhold

- Undervisning er hovedsageligt baseret på praktiske forsøg i skolens undervisningskøkken.
- Der arbejdes blandt andet med hævemidler, gluten og tilsætningsstoffer.

Evalueringsform

- Ugetemaer evalueres sammen med eleverne i slutning af undervisningsforløbet.
- Undervisningsform samt metodikker evalueres undervejs mht. elevernes interesse, niveau og revideres i forhold til evt. kommende forløb.

Indholdsplan NATUR- & FRILUFTSLIV

Formål

- Formålet er at eleven lærer at færdes i naturen og om årstidsskift.
- Formålet er at eleven føler sig godt tilpas i naturens ro og får gode og lærerige oplevelser i skoven som undervisningslokale.
- Formålet er at eleven lærer at genkende en lille antal af planter, fugle og insekter.
- Formålet er at eleven lærer at lave bål, sanke brande og tilberede måltider over åben ild.

Indhold

- Undervisning er hovedsageligt baseret på praksis undervisning i naturen.
- Ekskursioner til skove, marker samt søbredden og lærer om flora og fauna på de forskellige områder.

Evalueringsform

- Dagens undervisningsemne evalueres med eleverne i slutningen af undervisningsdagen.
- Enkelte undervisningsforløb evalueres individuelt med eleven.
- Læreren evaluerer undervisningsforløb med temaer mht. elevgruppens interesse og niveau og ved behov redigerer planen for at bedre kunne tilgodese elevgruppens niveau.

Obligatoriske fag for alle hold

Formålet med IDRÆT

Eleverne skal gennem alsidige aktiviteter, erfaringer og refleksioner opnå færdigheder og tilegne sig kundskaber, der giver mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve motion og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund, de er en del af. Det er vigtigt, at idræt opleves som en god samværsform, der er befordrende for selvtillid og fællesskab.

Indhold

Idrætsundervisningen bygger på bevægelsesaktiviteter, der perspektiveres i forhold til livsglæde, leg, sygdomsforebyggelse og øget velbefindende, som giver mere energi og større kropsbevidsthed.

I undervisningen, som tilbyder flere idrætsformer, trænes kredsløb, muskelstyrke og udholdenhed samt smidighedstræning og afspænding.

Undervisningen foregår på tværs af holdene for at opnå en større mulighed for fælles interesse og niveau.

Formålet med FÆLLESTIME

Gennem billeder, tekst og lyd at belyse det, der bl.a. er afgørende for, at mennesket skaber sin egen tilværelse, altså sin egen eksistens og identitet, igennem valg og handling. Det kan ske ved,

at eleven tilegner sig viden om kultur og kunst og på den måde får indsigt i menneskets åndsliv og evnen til at reflektere. Og aktivt, gennem den politiske dannelse, at blive udfordret til at deltage i demokratiske processer, som styrker solidaritetsbegrebet.

Indhold

Foredrag, debat og oplysning. Eleverne får en autentisk og konkret oplevelse af de demokratiske handleprocesser i et større fællesskab.

Formål med FRITIDSTILBUD

Formålet med tilbud i fritiden er, at eleven supplerer kurset efter lyst og interesse, for at få en sjov og aktiv fritid sammen med de andre elever.

Indhold

Tilbuddene ligger sidst på eftermiddagen og i aften timerne. Eleverne kan også vælge et valgfag i den kommunale ungdomsskole, aftenskole eller i en idrætsforening, hvis eleven har specielle ønsker.

Formålet med RENGØRING

Indholdsplan rengøring

Formål

- Formålet med rengøring er at give eleven en almen viden om grundlæggende hygiejne samt praktiske færdigheder i forskellige rengøringsteknikker.
- Formålet er at eleven tilegner sig de færdigheder der er nødvendige for at kunne gøre rent og holde fælles – og egen bolig ryddelig.
- Formålet med rengøring er at holde skolen ren og ryddelig, så det er et rart sted at være

Indhold

- Eleven oplæres til at udføre daglig rengøring på værelse, badeværelse og på skolens fællesområder.
- Eleven oplæres til at udføre grundig hovedrengøring på div. områder.
- Eleven oplæres til rengøre forskellige overflader og oplæres til at anvende hensigtsmæssige midler, metoder og redskaber.
- Eleven oplæres i vigtigheden af en fornuftig arbejdsgang samt rigtig brug og dosering af de almindeligste rengøringsmidler.

Evalueringsform

- De praktiske rengøringsopgaver evalueres dagligt med eleven.
- De ansatte vurderer og reviderer rengøringsplaner og opgaver løbende for at tilpasse opgaverne, så den enkelte elevs formåen og kunnen tages i betragtning.

10. klasse

Målgruppe

Unge med interesse for gastronomi, grafisk design eller game design som vil tage folkeskolens 10. klasse prøve.

Formål

At styrke de personlige og faglige kompetencer og tilrettelægge undervisningen med udgangspunkt i den enkelte elevs personlige og faglige behov samt potentialer.

Vejledningen i 10. kl. har en central rolle. Eleverne er i brobygning til mindst to uddannelser, hvoraf én skal være erhvervsrettet eller en erhvervsgymnasial uddannelse.

Eleven gennemfører sit eget ”10 classes projekt”: **Obligatorisk Selvstændig Opgave**. Karakteren for opgaven kan med elevens samtykke skrives på prøvebeviset.

Evaluerings

I planlægningen og tilrettelæggelsen af undervisningen overvejes og fastlægges evalueringsformen, så den er synlig for eleverne, forældrene og læreren. Der vil også være én skriftlig terminsprøve i dansk, engelsk og matematik. Umiddelbart inden anden forældresamtale gives der standpunktskarakterer i de tre prøvfag.

10. klasse: Fag og timetal	Lektioner pr. uge	Lektioner i 42 uger	Timer i 42 uger
Dansk	6	252	189
Engelsk	5	210	157,50
Matematik	5	210	157,50
Gastronomi/Grafisk Design/Game Design	10	420	315
Fællesidræt	1	42	31,5
Valgfag: gartneri eller visuel des/kom.	3	126	94,5
Fællestime	1	42	31,5
Lektioner	31	1302	976,50
Timer	23,25		

Dansk

Formål

I 10. klasse er dansk et obligatorisk prøveforberedende fag, FP10, med 6 ugentlige lektioner. Formålet med undervisningen i dansk er at fremme elevernes oplevelse af sproget som en kilde til udvikling af personlig og kulturel identitet, der bygger på æstetisk, etisk og historisk forståelse.

Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal styrke deres bevidsthed om sproget og udvikle en åben og analytisk indstilling til deres egen tids og andre perioders udtryksformer. De skal opnå udtryks- og læseglæde og øge deres indlevelse og indsigt i litteratur og anden fiktion. Kernen i faget er dansk sprog og litteratur.

Læs mere om nye forenklede Fælles Mål på emu.dk

Engelsk

Formål

I 10. klasse er engelsk et obligatorisk prøveforberedende fag med fem ugentlige lektioner. Lektionerne er altid lagt som to dobbeltlektioner. Formålet med undervisningen i engelsk i 10. klasse er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, så de med større sikkerhed kan forstå talt og skrevet engelsk og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt i et forståeligt sprog. Undervisningen på 10. klasse niveau (FP10) skal samtidig udvikle elevernes bevidsthed om engelsk sprog og give dem indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Efter 10. klassetrin skal eleverne yderligere blive i stand til at perspektivere forskellige tekster til egen kultur samt drage sammenligninger mellem engelsksproget kultur og egen kultur.

Læs mere om nye forenklede Fælles Mål på emu.dk

Matematik

Formål

I 10. klasse, er matematik et fag med fem ugentlige lektioner. Selvstændigt og i fællesskab skal eleverne erfare, at matematik både er et redskab til problemløsning og et kreativt fag. Der arbejdes i høj grad med en undersøgende tilgang til mange åbne opgaver i den daglige undervisning som ikke altid kun har en løsning. Dette træner og opøver særligt elevernes evne til at udfolde og løse matematiske problemstillinger i mange henseender. I løbet af skoleåret arbejdes der i samarbejde med eleverne på at forbedre deres forskellige matematiske kompetencer i alt fra brugen af elektroniske hjælpemidler såsom GeoGebra, WordMat og Excel, til klassiske problemløsnings og kommunikations-kompetencer inden for matematikkens verden. Vi arbejder både med skriftlig matematik løbende igennem skoleåret, hvor der er terminsprøve typisk i januar og afsluttes med en 4 timers skriftlig problemløsningseksamen i maj måned. Derudover fylder den mundtlige del af matematik en stor del af undervisningen, med små og store oplæg og præsentationer på klassen som evaluering af undervisningsforløb. Det hele kulminerer slutteligt med en mundtlig eksamen, som foregår i mindre grupper overfor underviseren og en ekstern censor, i slutningen af skoleåret.

Det overordnede mål med undervisningen i matematik er: At gøre eleverne i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligt liv, samfundsliv og naturforhold.

[Læs](http://emu.dk) mere om nye forenklede Fælles Mål på emu.dk

Linjefag GASTRONOMI

Eleverne skal i faget gastronomi tilegne sig færdigheder og viden om mad, smag, sundhed, fødevarer, madlavning og måltider og dermed udvikle kompetencer, der gør dem i stand til at

vælge og vurdere egne smags- og madvalg. Eleverne skal opnå praktiske færdigheder inden for madlavning og kunne eksperimentere med såvel råvarer, opskrifter og retter som egen smag og andre æstetiske erfaringer. Eleverne skal kunne foretage kritisk reflekterede madvalg på baggrund af viden om fødevarer, sæson, oprindelse, sandhedsværdi, produktionsformer og bæredygtighed.

Gennem alsidige læringsforløb skal eleverne udvikle selvværd, fantasi, madlavningsglæde og erkendelse, så de bliver i stand til begrundet at tage stilling til og handle i overensstemmelse med dette. Eleverne skal lære at forbinde viden med lyst og handling i en forpligtigende praksis. Faget skal også tilrettelægges, så eleverne kan opleve værdien af et fællesskab omkring måltider.

Eleverne skal lære at tage del i og vise medansvar for problemstillinger, der vedrører mad, madvalg, madlavning og måltider i relation til kultur, trivsel, sundhed, dyrevelfærd, og bæredygtighed.

Kompetenceområder:

- Mad og sundhed

Eleven kan træffe begrundede madvalg i forhold til sundhed.

- Fødevarebevidsthed

Eleven kan træffe begrundede madvalg i forhold til kvalitet, smag og bæredygtighed.

- Madlavning

Eleven kan anvende madlavningsteknikker og omsætte ideer i madlavningen.

- Måltid og madkultur

Eleven kan fortolke måltider med forståelse for værdier, kultur og levevilkår.

Faget vil naturligt indgå i andre arrangementer på skolen så som:

Temauger:

Eleverne stifter bekendtskab med f.eks. mad fra andre kulturer, og er med til at tilberede måltider på tværs af skolens linjefagsopdeling.

Lejrtur:

Eleverne indkøber mad og står for madlavningen, herunder overholdelse af budget og generel indsigt i sund og varieret mad.

Indhold

- Råvare- og levnedsmiddelkendskab ved at anvende og bevidstgøre om forskellige sanser og bruge disse praktisk og teoretisk ved tilberedning.
- Tilberedning af fødevarer ved at lære grundlæggende metodikker- og at øve sig i de basale teknikker, der oftest anvendes.
- Sensorisk-og gastronomisk mangfoldighed ved at øve og lære, hvordan retter kan tilberedes og på den måde ændre udtryk ved hjælp af tilsmagning.

- Fødevarehygiejne ved gennem praktisk erfaring i køkkenarbejdet at følge de fastlagte regler for fødevarehygiejne.
- Anretning, servering og opdækning ved at kende metoder som portion -, buffet - og fad anretning. At kunne servere fra fad og dække et bord, der passer til menuen, årstiden m.fl.
- Generelt branchekendskab ved at undervise om og besøge virksomheder i fødevarebranchen.
- Bæredygtighed og økologi ved at undersøge og sammenligne fødevarer med kvalitetsparametre som økologi, bæredygtighed og fair-trade- og, at undersøge hvilken betydning det får for pris, kvalitet og kvantitet. Herigennem at anvende skolens gartneris produkter året rundt ved at arbejde i skolens egen køkkenhave og forstå processen fra ide til produkt.
- Madkultur og kosttyper ved at introducere elever for relevante og interessante madkulturer og forskellige kosttyper og derved give eleverne smagsoplevelser fra andre kulturer.
- Tilberedning efter gældende kostråd-og klimaanbefalinger hvorigennem tilberedelse af det gode måltid, med fokus på øget indtag af plantebaseret kost, vægtes højt.

Evaluerer former og metoder

Eleverne præsenterer ved hver undervisningsgang deres produkt gennem tilberedelsen af maden. Eleverne drøfter faglige emner og deltager med input til hinanden forhold der gør sig gældende for dagens emne. Linjefaget afsluttes ved skoleårets afslutning med en linjefagsprøve hvorpå der modtages skriftlig feedback som udtalelse.

Linjefag GRAFISK DESIGN

Formål

At eleven tilegner sig kundskaber og færdigheder, inden for skabende og håndværksmæssig fremstilling.

At eleven bliver i stand til at forstå samspillet mellem idé, planlægning og udførelse samt udvikle færdighed i at fremstille produkter med æstetisk, funktionel og kommunikativ værdi og derigennem opnå erfaring med ide udvikling og arbejdsprocesser.

At eleven gennem udfordringer i designprocesser får mulighed for at opleve arbejdsglæde, fællesskab og personligt engagement.

Derved udvikler eleven tillid til egne muligheder for at kunne tage stilling og handle samt anerkende værdien ved æstetisk praktisk arbejde.

At eleven gennem det skabende håndværksmæssige arbejde gøres fortrolig med historisk og nutidig materiel kultur, samt områder som arbejdsmiljø, miljø- og ressourcebevidsthed.

Eleven udvikler desuden kompetencer i samarbejde, medbestemmelse og medansvar. Refleksion og dialog er bærende elementer i undervisningen.

Eleven skal arbejde med kontrast, hierarki, AIDA, *call to action* og med emotionelle og narrative virkemidler.

Programmerne: InDesign, Illustrator og Photoshop vil være de primære arbejdsredskaber i undervisningen.

Indhold

Eleven skal kende til begreber og formater inden for digital visualisering på et grundlæggende niveau, hvor der benyttes en typografisk terminologi til at beskrive bl.a. arbejdsprocesser og det endelige produkt. Færdigheder som skrift, visuelle signaler skal give eleven muligheder for at arbejde med varierende stilarter og udtryk alt efter situation, formål og målgruppe. Kompetencer som forståelse for farve, form, komposition og typografi skal give eleven viden til at arbejde med grafisk design, så produktet ved evalueringen kan bedømmes ud fra et æstetisk, iderigt og eksperimenterende perspektiv.

Linjefag GAME DESIGN

Formål

Formålet med Game Design er at ruste eleverne til en ungdomsuddannelse med fokus på IT og spiludvikling. Faget lægger fundamentet for elevernes forståelse af de værktøjer, der skal mestres for at arbejde professionelt med udvikling og produktion af computerspil. Eleverne arbejder teoretisk og praktisk med kommunikation både mellem mennesker og gennem computerspil.

Indhold

Udgangspunktet er designprocessen fra ide til færdigt produkt, hvor eleverne lærer at udvikle og producere et selvvalgt computerspil i en game engine.

Programlære i relevante programmer blandt andre indgår Adobe Photoshop og Unity som faste dele af undervisningen.

Eleverne stifter bekendtskab med arbejdsprocesserne i spildesign og lærer blandt andet at analysere og drøfte spilgenrer, forløbsmodeller og interaktionsdesigns. Fokus vil også være på karakter- og baggrundsdesign, leveldesign samt lyd og musik, både i 3D og i 2D. Tværfaglige forløb med f.eks. læringsspil, design af computerspil over romaner og computerspil med moralske og etiske dilemmaer indgår også i pensum.

Bevægelse og integrationsøvelser kombineret med rollespil og uformel leg sætter kreativiteten fri og styrker sammenholdet blandt eleverne og deres evne til samarbejde.

Undervisningen består af individuelle opgaver og gruppearbejde med bundne og åbne opgaver. En del af undervisningen foregår i temaer på tværs af fagområderne, og deltagelse i konkurrencer, udstillinger og ekskursioner er med til at styrke og evaluere eleverne både fagligt og personligt.

Evaluering former og metoder

Eleverne udarbejder en virtuel port folio, så de kan fremvise og dokumentere deres færdigheder og produkter. Ved større arrangementer vil eleverne også fremvise og/eller undervise gæster, forældre i deres linjefag.

Folkeskolens afsluttende prøver

Prøvetermin maj/juni 2025 FP10

De skriftlige prøver afholdes efter følgende plan: Planen er i skrivende stund i offentliggjort.

Studietur

Turen går til Berlin, Tyskland

Formål:

At turen til Berlin, Tyskland, er med til, at eleverne tilegner sig viden, indsigt og forståelse for et andet lands kultur og leveforhold, for herunder at opnå større erkendelse af eget lands kultur og betydningen og resultatet af globalisering.

Mål:

At eleverne tilegner sig viden om og kendskab til et lands særkende med hensyn til geografi, historie, sprog, kunst og kultur, samt lære at klare sig i et fremmed miljø.

At eleverne får en oplevelse af et fremmed lands særlige kulturkendetegn gennem øvelse i praktiske gøremål på stedet i form af: indkøb og afprøvning af egne sprogfærdigheder m.m.

At eleverne gennem forberedelsen til turen får indsigt og viden om landets historiske og kulturelle baggrund, samt dets menneske og samfundssyn.

At eleven, gennem det strukturerede samvær, gennemfører en række aktiviteter, der udfordrer dem og skubber dem ud af egen sikkerhedszone, så de bliver mere selvstændige mv.

At eleven opdager, at oplevelser lukker verden ind.

Ekskursioner, temadage & – uger.

Formål

Eleverne er inddelt i grupper på tværs af holdene. Eleverne samarbejder om et færdigt produkt. Det kan f.eks. være forberedelse af indholdet i en skolerejse eller evaluering heraf, et fælles kreativt projekt eller et undervisningsforløb.

Mål

Målet for de fælles årlige temauger, dage og ekskursioner på tværs af årgangene er:

At kunne tilgodese elevernes faglige forskellighed (stærke og svage).

At styrke elevernes samarbejdsrelationer og skabe nye samarbejdsrelationer.

At skabe større tryk i elevernes hverdag gennem nye sociale relationer.

At inddrage det praktiske musiske i undervisningen.

At give mulighed for fordybelse i et fagligt fællesemne.

At afprøve og eksperimentere med opnået praktisk- og teoretisk viden.

Elevindflydelse

Formålet med elevindflydelse er, at eleverne får mulighed for indflydelse på skoleårets forløb på en demokratisk måde. Eleverne vælger et elevråd med repræsentanter fra alle hold. Elevrådet vælger en elevrådsformand.

Elevrådet kan få punkter på lærer- og medarbejdermøder, ligesom repræsentanter for elevrådet kan fremlægge sagen.

På lærer- eller medarbejdermødet drøftes sagen, og elevrådet får en tilbagemelding hurtigst muligt.

”Elevindflydelse” skal også arbejde for, at eleverne får en aktiv fritid, oplever fællesskab og får mulighed for at sætte initiativer i gang.

”Elevindflydelse” støttes af en fast lærer og har kr. 10.000 pr. årgang til rådighed til mindre arrangementer. Større og dyrere arrangementer kræver en ansøgning stilet til forstanderen.

”Elevindflydelse” er en del af faget ”Noget om...” mindst en gang hver måned.

Uddannelsesvejledning

Uddannelsesvejledning og undervisning i uddannelsesvalg. Erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering.

Formål:

Formålet med uddannelsesvejledningen og undervisningen i uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering på Sorøfag og efterskole er, at den enkelte elev tilegner sig et bredt kendskab til uddannelses- og erhvervsmuligheder og indser værdien af at gennemføre en uddannelse.

Undervisning i forskellige emner skal give eleven et godt grundlag for at træffe et uddannelsesvalg og senere et erhvervsvalg. Eleven skal forstå, at valget træffes på grundlag af personlige forudsætninger og behov.

Personlig vejledning skal medvirke til, at eleven opnår erkendelse af egne forventninger og forudsætninger og derigennem kan udarbejde en personlig uddannelsesplan.

Indhold:

På Sorøfag og efterskole skal alle elever:

- Arbejde med en personlig uddannelsesplan, som danner grundlag for individuelle samtaler eller gruppesamtaler med skolens vejleder.
- Tilbydes en uges brobygning, obligatorisk for 10. klasse.
- Udarbejde en selvvalgt opgave (OSO) med udgangspunkt i brobygning og uddannelsesplan. Obligatorisk for 10. klasse.
- Tilegne sig kendskab til arbejdsforhold gennem undervisningsforløb.
- Undervises i jobsøgning.
- Erhverve kendskab til uddannelsessystemet med fokus på ungdomsuddannelserne.
- Tilbydes besøg på relevante ungdomsuddannelser.
- Tilbydes besøg på uddannelsesmesser og uddannelsescentre.
- Undervises i informationssøgning om uddannelse og job.
- Udarbejde port folio til egen uddannelsesplan, der medsendes til en senere ungdomsuddannelse.
- Vejledes i ansøgningsprocedure i forbindelse med optagelse på ungdomsuddannelse.

Skole har en vejleder med ansvar for den overordnede tilrettelæggelse af uddannelsesvejledningen og undervisningen i de nævnte områder. Vejlederen har ansvar for gennemførelse af samtaler, udarbejdelse af uddannelsesplan og ansøgningsprocedure i forbindelse med ungdomsuddannelser. Vejlederen har ansvar for information om aktiviteter m. v. i forhold til skolens ledelse, medarbejder, elever og forældre.

Generelt for unge med særlige behov:

Hvis den unge ikke har forudsætninger for at påbegynde en ungdomsuddannelse, kontaktes elevens UU-center. Ofte foranstalles der et møde med UU-vejleder, sagsbehandler, forældre og elevens kontaktlærer på skolen.

Andre unge, hvor det klart fremgår, at skolegangen er utilstrækkelig:

Den unges UU-center kontaktes. Ofte er der efterfølgende møder med f.eks. sagsbehandler, UU-vejleder og elevens kontaktlærer. Vejlederen orienteres herom og kan i visse tilfælde deltage.

Inklusion

Inklusionstilbud for elever med behov for supplerende undervisning eller anden faglig støtte.

For de frie fag- og efterskoler gælder følgende retningslinjer:

Frie fag- og efterskoler kan tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i medfør af § 3, stk. 2, i lov om folkeskolen, jf. § 3, stk. 1 i lov om frie kostskoler.

Inklusion og specialundervisning indgår helt naturligt, som en del af Sorøfag og efterskoles pædagogiske praksis for vores elever med særlige læringsforudsætninger i forhold til skoleformens hovedsigte: livsoplysning, folkeoplysning og demokratisk dannelse.

Formålet med den inkluderende støtte er at tilgodese elevens forskellige læringsforudsætninger i forhold til undervisning og pædagogisk tilrettelagt samvær. Eleven skal som aktiv deltager i fællesskabet opleve, at de får anerkendelse og værdsættes, som de unikke personer de er.

I vores åbne og udviklingsorienterede læringsmiljøer er skoleformen et valg, hvor elevens egen involvering og deltagelse vil være vigtige forudsætninger for et vellykket forløb.

En vellykket inklusion afhænger således af elevens, forældrenes og skolens fælles indsats.

En stor del af skolens lærere har specialpædagogiske kompetencer herunder mentoruddannelsen.

For elever, tilmeldt skolens inklusionstilbud, skal der i samarbejde med eleven og forældrene udarbejdes en plan med beskrivelse af elevens styrker, vanskeligheder, behov for særlige hensyn, indsatsområder og omfang for støtten.

Planen underskrives af eleven og forældrene. Elever over 18 år underskriver evt. selv.

I forløbet indgår evaluering af inklusionsplanen.

Fokusområder:

- Individuelt tilrettelagt undervisning i dansk, engelsk og matematik.
- Individuel guidning i forhold til strukturering af fagligt stof.
- Speciel tilrettelagt undervisning i forhold til diagnoser.
- Strukturering ved hjælp af skemaer.
- Strukturering af lektier og lektielæsning.
- Individuel støtte i brug af hjælpemidler f.eks. cd-ord, IT-rygsæk osv.
- Individuel guidning i forhold til samvær i forhold til kostskoledelen.
- Undervisningen kan foregå på små hold (10-12 elever) eller med flere lærere.
- Samtaler med ekstern konsulent. Samtalerne tilbydes op til 6 gange på et skoleår og efter behov.

Støtte til inklusion søges af skolen gennem Ministeriet for Børn og Undervisning hos SPSU jf. Inklusionsloven.

Mentor

Mentorordningen er for elever, der er mindst 16 år og endnu ikke fyldt 25 år ved kursets begyndelse, og som er uden kompetencegivende uddannelse. Det er en forudsætning, at et kursusophold med mentorstøtte er indskrevet i elevens uddannelsesplan udarbejdet i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Eleven får tilknyttet en mentor, som under forløbet støtter og vejleder den unge på det personlige, sociale og faglige plan med henblik at nå de mål, der er sat i uddannelsesplanen.

Ved kursets start udarbejdes en skriftlig aftale for elevens forløb på skolen vedrørende omfang og karakter af den løbende kontakt, ligesom den skal sikre, at der sker en løbende opfølgning. Hvis der er behov herfor, tages der kontakt til uddannelsesvejledningen i den unges bopælskommune. Som udgangspunkt mødes elev og mentor en gang ugentligt. Derudover kan der i perioder være behov for ekstra støtte både fagligt og socialt, typisk i forbindelse med konflikter eleverne imellem, skolerejser, temauger – og dage.

Elever i 10. klasse og elever under EGU og STU er ikke omfattet af ordningen. Det samme gælder for elever fra Færøerne og Grønland.

Sorø fag - og efterskole har pt. 4 medarbejdere, som har gennemgået mentorkursus eller tilsvarende: 2 lærere, viceforstander og forstander.

Skolen kan desuden efter en individuel vurdering sænke deltagerbetalingen for eleven.

Godkendt 8/8-24

